

NÕUKOGU SEISUKOHT (EL) nr 5/2010 ESIMESEL LUGEMISEL

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004

Nõukogu poolt vastu võetud 11. märtsil 2010

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/C 122 E/02)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõiget 1 ja artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu tegevuse eesmärk mere- ja siseveeteede transpordi valdkonnas peaks muu hulgas olema reisijate kõrgetasemeline kaitse, mis on samaväärne teiste transpordiliikidega. Lisaks tuleks täies ulatuses arvestada üldisi tarbijakaitsenõudeid.
- (2) Kuna meritsi ja siseveeteel reisija on veolepingu nõrgem pool, tuleks kõigile reisijatele tagada kaitse miinimumtase. Miski ei tohiks takistada vedajat pakumast reisijatele käesolevas määruses kehtestatud tingimustest soodsamaid lepingutingimusi.
- (3) Reisijate kaitse peaks hõlmama nii reisijateveoteenuseid, mida osutatakse liikmesriikide territooriumil asuvate sadamate vahel, kui ka reisijateveoteenuseid, mida osutatakse nimetatud sadamate ja väljaspool liikmesriikide territooriumi asuvate sadamate vahel, võttes arvesse konkurentsimoontuste riski reisijateveo turul. Seetõttu peaks käesolevas määruses tõlgendama mõistet „liidu vedaja” võimalikult laialt, mõjutamata siiski muid liidu

õigusakte, näiteks nõukogu 22. detsembri 1986. aasta määrust (EMÜ) nr 4056/86, millega nähakse ette üksik- asjalikud eeskirjad asutamislepingu artiklite 85 ja 86 rakendamiseks meretranspordis ⁽³⁾, ning nõukogu 7. detsembri 1992. aasta määrust (EMÜ) nr 3577/92 teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta merevedudel liikmesriikides (merekabotaaž) ⁽⁴⁾.

- (4) Reisijate meritsi ja siseveeteedel vedamise teenuste ühtne turg peaks kodanikele üldiselt kasu tooma. Seega peaksid teiste isikutega võrreldavad reisijateveoteenuste ja ristluste kasutamise võimalused olema kättesaadavad puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele, sõltumata sellest, kas piiratud liikumisvõime on põhjustanud puue, vanus või muu tegur. Puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele on kõigi teiste kodanikega võrdsed õigused seoses vaba liikumise, valikuvabaduse ja mittediskrimineerimisega.
- (5) Arvestades Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni artiklit 9 ja selleks, et anda puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele teiste kodanikega samaväärne võimalus meritsi ja siseveeteedel reisida, tuleks kehtestada reisi ajal mittediskrimineerimise ja abistamise eeskirjad. Nimetatud isikutele tuleks seepärast lubada reisida ja nende vedamisest ei tohiks puude või piiratud liikumisvõime tõttu keelduda, välja arvatud põhjustel, mis on tervise ja ohutuse seisukohalt õigustatud ja pädevate asutuste poolt kehtestatud. Nimetatud isikutele peaks olema õigus saada abi sadamates ja reisi-laevade pardal. Sotsiaalse kaasatuse huvides peaksid asjaomased isikud saama kõnealust abi tasuta. Vedajad peaksid kehtestama juurdepääsutingimused, kasutades eelistatavalt Euroopa standardimissüsteemi.
- (6) Uute sadamate ja terminalide projekteerimisel ning suuremate uuendustööde tegemisel peaksid nende rajatiste eest vastutavad ametiasutused võtma vajaduse korral arvesse puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute vajadusi. Sarnaselt peaksid vedajad võtma vajaduse korral selliseid vajadusi arvesse uute ja uuendatavate reisilaevade projekteerimisel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiiviga 2009/45/EÜ reisilaevade ohutuseeskirjade ja -nõuete kohta ⁽⁵⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiviga 2006/87/EÜ, millega kehtestatakse siseveelaevade tehnilised nõuded ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ 16. juuli 2009. aasta arvamus (EÜT C 317, 23.12.2009, lk 89).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 23. aprilli 2009. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu ... aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 378, 31.12.1986, lk 4.

⁽⁴⁾ EÜT L 364, 12.12.1992, lk 7.

⁽⁵⁾ ELT L 163, 25.6.2009, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 389, 30.12.2006, lk 1.

- (7) Liikmesriigi territooriumil asuvates sadamates antav abi peaks muu hulgas võimaldama puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutel liikuda sadamasse saabumiseks määratud kohast reisilaevani ja reisilaevast sadamast lahkumiseks määratud kohani, hõlmates sealhulgas pardaleminekut ja mahatulekut.
- (8) Puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele abi osutamise ja oma personali väljaõppe korraldamisel peaksid vedajad tegema koostööd puudega ja piiratud liikumisvõimega isikuid esindavate organisatsioonidega. Selles töös peaksid nad samuti võtma arvesse meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooni ja koodeksi asjakohaseid sätteid, samuti Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) soovitusi reisilaevade projekti ja käitamise kohta eakate ja puudega isikute vajadustele vastamiseks.
- (9) Reisijatele tuleks anda piisavat teavet reisijateveoteenuse või ristluse tühistamise või hilinemise korral. Kõnealune teave peaks aitama reisijatel teha vajalikke korraldusi ja vajadusel saada teavet muude ühendusreiside kohta.
- (10) Reisi tühistamisest või pikaajalisest hilinemisest reisijatele tekkivaid ebamugavusi tuleks vähendada. Selleks tuleks reisijate eest piisavalt hoolitseda ja neil peaks olema võimalus reis tühistada ja saada pileтите eest hüvitist või muuta reisi marsruuti rahuldavatel tingimustel.
- (11) Reisijateveoteenuse tühistamise või hilinemise korral peaksid vedajad tagama reisijatele hüvitise, võttes aluseks teatava protsendimäära pileti hinnast, välja arvatud juhul, kui tühistamise või hilinemise põhjuseks on laeva ohutut juhtimist takistavad ilmastikutingimused või erakorralised asjaolud, mida ei oleks saanud vältida isegi siis, kui oleks võetud kõik mõistlikud meetmed.
- (12) Laeva ohutut juhtimist takistavate ilmastikutingimuste hulka peaksid muu hulgas kuuluma tugev tuul, tormine meri, tugev hoovus, rasked jääolud ning erakordselt kõrge või madal veetase.
- (13) Erakorraliste asjaolude hulka peaksid muu hulgas kuuluma terrorirünnakud, tööjõuga seotud konfliktid, haige, vigastatud või surnud inimese maaletoometamine, merel või siseveekogul toimuvad otsimis- ja päästeoperatsioonid, keskkonna kaitsmiseks vajalikud meetmed, liiklust korraldavate ametiasutuste või sadamavaldajate tehtud otsused ja pädevate asutuste otsused avaliku korra ja turvalisuse kohta ning kiireloomuliste transpordivajaduste hõlmamiseks.
- (14) Kaasates sidusrühmi, kutseliitused ning tarbijate, reisijate, puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute ühendusi, peaksid vedajad tegema koostööd, et võtta riigi või Euroopa tasandil vastu kord reisijatele osutatava teeninduse ja abi hõlbustamiseks reisi katkemise, eelkõige pikaajalise hilinemise või reisi tühistamise korral.
- (15) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada reisijate õigusi, mis on kehtestatud nõukogu 13. juuni 1990. aasta direktiiviga 90/314/EMÜ reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta⁽¹⁾. Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada juhul, kui pakettreis tühistatakse muul põhjusel kui reisijateveoteenuse või ristluse tühistamise tõttu.
- (16) Reisijaid tuleks nende käesoleva määruse kohastest õigustest täielikult teavitada, et nad saaksid oma õigusi tõhusalt teostada. Reisijate õiguste hulka peaks kuuluma õigus saada teavet reisijateveoteenuse või ristluse kohta nii enne reisi kui ka reisi ajal. Kogu reisijatele antav oluline teave peaks olema kättesaadav ka puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele kättesaadaval kujul.
- (17) Reisijatel peaks olema võimalus oma õigusi teostada kas vedaja kehtestatud asjakohaste kaebemenetluste teel või esitades kaebuse asjaomase liikmesriigi selleks määratud asutusele või asutustele. Vedajad peaksid reisijate kaebustele vastama kindlaksmääratud aja jooksul, võttes arvesse asjaolu, et kaebusele mittevastamise korral võib esitada nende vastu nõude.
- (18) Võttes arvesse liikmesriigi poolt kehtestatud kaebuste esitamise menetlusi, tuleks sadamas või laeva pardal antavat abi käsitleda kaebus adresseerida eelistatavalt sellele või neile käesoleva määruse jõustamiseks määratud asutusele või asutustele, mis on selles liikmesriigis, kus asub pardalemineku sadam, ning kolmandast riigist pärit reisijateveoteenuste puhul selles liikmesriigis, kus asub pardalt mahatuleku sadam.
- (19) Liikmesriigid peaksid tagama käesoleva määruse täitmise ning määrama pädeva asutuse või asutused, kes täidab järelevalve ja jõustamisega seotud ülesandeid. See ei tohiks mõjutada reisijate õigusi taotleda kohtu kaudu õiguskaitset siseriikliku õiguse alusel.
- (20) Liikmesriigid peaksid kehtestama karistused käesoleva määruse rikkumise eest ja tagama nende karistuste kohaldamise. Kõnealused karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

⁽¹⁾ EÜT L 158, 23.6.1990, lk 59.

(21) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt kõrgetasemelise kaitse ja abi tagamine reisijatele kõigis liikmesriikides ning majandussubjektide ühtlustatud tingimustel tegutsemise tagamine ühtsel turul, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda meetme ulatuse ja mõju tõttu parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(22) Käesoleva määruse jõustamise aluseks peaks olema Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitse seaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus) ⁽¹⁾. Seepärast tuleks kõnealust määrust vastavalt muuta.

(23) Rangelt tuleks järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽²⁾ ning seda tuleks jõustada, et tagada füüsiliste ja juriidiliste isikute privaatsuse austamine ning nõutud teabe ja aruannete kasutamine ainult käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmiseks, kasutamata neid selliste isikute kahjuks.

(24) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 osutatule,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad järgneva kohta:

- a) reisijate mittediskrimineerimine seoses vedajate poolt pakutavate veotingimustega;
- b) puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute mittediskrimineerimine ja abistamine;

c) reisijate õigused reisi tühistamise või hilinemise korral;

d) reisijatele antav miinimumteave;

e) kaebuste käsitlemine;

f) täitmise tagamise üldeeskirjad.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse reisijate suhtes, kes:

- a) kasutavad reisijateveoteenuseid, mille puhul pardalemineku sadam asub liikmesriigi territooriumil;
- b) kasutavad reisijateveoteenuseid, mille pardalemineku sadam asub väljaspool liikmesriigi territooriumi ja pardalt mahatuleku sadam asub liikmesriigi territooriumil, tingimusel et teenust osutab liidu vedaja;
- c) reisivad ristluslaevadel, mille puhul pardalemineku sadam asub liikmesriigi territooriumil. Siiski ei kohaldata kõnealuste reisijate suhtes artikli 16 lõiget 2, artikleid 18 ja 19 ning artikli 20 lõikeid 1 ja 4.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata reisijate suhtes, kes reisivad:

- a) kuni 36 reisija vedamiseks ettenähtud laevadel;
- b) laevadel, mille käitamise eest vastutavasse meeskonda ei kuulu rohkem kui kolm liiget või mille kogu reisijateveoteenuse vahemaa ühes suunas on väiksem kui 500 meetrit, või
- c) ekskursioonidel ja lõbureisidel, välja arvatud ristlused.

3. Liikmesriigid võivad kahe aasta jooksul alates ... (*) teha erandi käesoleva määruse kohaldamisest alla 300-tonnise kogumahtuvusega meresõidulaevade suhtes, mida käitatakse riigisestel vedudel, tingimusel et käesolevas määruses sätestatud reisijate õigused on piisavalt tagatud siseriiklike õigusaktidega.

4. Liikmesriigid võivad teha erandi käesoleva määruse kohaldamisest avaliku teenindamise kohustuste, avaliku teenindamise lepingute või integreeritud teenustega hõlmatud reisijateveoteenuste suhtes, tingimusel et käesolevas määruses sätestatud reisijate õigused on piisavalt tagatud siseriiklike õigusaktidega.

⁽¹⁾ ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

(*) Käesoleva määruse kohaldamise kuupäev.

5. Käesoleva määruse sätteid ei tuleks tõlgendada tehniliste nõuetena, mis kohustavad vedajaid, terminalioperaatoreid või muid üksusi muutma või asendama laevu, infrastruktuuri, sadamate seadmeid või sadamaterminale.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „puudega isik” või „piiratud liikumisvõimega isik” – isik, kelle liikuvus on reisi ajal füüsilise (sensoorse või lokomotoorse, alalise või ajutise) või vaimse puude või kahjustuse või muu puude või vanuse tõttu piiratud ning kelle seisund nõuab asjakohast tähelepanu ning kõikidele reisijatele kättesaadava teenuse kohandamist tema erivajadustele;
- b) „liikmesriigi territoorium” – territoorium, mille suhtes kohaldatakse aluslepingut vastavalt selle artiklis 355 sätestatud tingimustele;
- c) „juurdepääsutingimused” – asjakohased standardid, juhised ja vastav teave juurdepääsu kohta sadamaterminalidele ja laevadele, sealhulgas nende rajatistele, mis on mõeldud puudega või piiratud liikumisvõimega isikute jaoks;
- d) „vedaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes pakub üldsusele transporti reisijateveoteenuste või ristluste vormis;
- e) „liidu vedaja” – vedaja, kes on asutatud liikmesriigi territooriumil või kes pakub transporti liikmesriigi territooriumile või sealtn välja reisijateveoteenuse vormis;
- f) „reisijateveoteenus” – äriistel eesmärkidel meritsi ja siseveeteedel osutatav veoteenus, mida osutatakse vastavalt avaldatud sõiduplaanile;
- g) „integreeritud teenus” – ühendatud transporditeenus kindlaksmääratud geograafilises piirkonnas ühtse infoteenuse, piletisüsteemi ja sõiduplaaniga;
- h) „tegelik vedaja” – isik, kes tegelikult teostab kogu veo või osa veost, kuid kes ei ole vedaja;
- i) „siseveetee” – transpordiks kasutatav looduslik või tehiskäik laevatatav siseveekogu või omavahel ühendatud veekogude süsteem, nagu järved, jõed või kanalid või nende mis tahes kombinatsioon;
- j) „sadam” – koht või geograafiline piirkond, kus on tehtud selliseid parandustöid ja kuhu on paigaldatud sellised raja-

tised, mis võimaldavad vastu võtta laeva, mille pardale reisijad regulaarselt lähevad ja mille pardalt nad regulaarselt maha tulevad;

- k) „sadamaterminal” – vedaja või terminalioperaatori mehitatud terminal sadamas, kus asuvad rajatised, näiteks reisijate registreerimis- ja piletimüügiletid või salongid, ning töötajad reisijateveoteenuseid kasutavate reisijate või ristlusreisijate pardaleminekuks ja pardalt mahatulekuks;
- l) „laev” – veesõiduk, mida kasutatakse meritsi või siseveekogudel liiklemiseks;
- m) „veoleping” – vedu käsitlev leping vedaja ja reisija vahel ühe või mitme veoteenuse või ristluse osutamiseks;
- n) „pilet” – veolepingu sõlmimist kinnitav kehtiv dokument või muu tõend;
- o) „piletimüüja” – vahendaja, kes sõlmib vedaja nimel veolepinguid;
- p) „reisibüroo” – vahendaja, kes tegutseb reisija nimel veolepingute sõlmimise eesmärgil;
- q) „reisikorraldaja” – direktiivi 90/314/EMÜ artikli 2 lõigetes 2 ja 3 määratletud korraldaja, välja arvatud vedaja;
- r) „broneering” – konkreetse reisijateveoteenuse või ristlusreiisi broneerimine;
- s) „terminalioperaator” – liikmesriigi territooriumil asuv eraettevõtja või riigiasutus, kes vastutab sadamaterminali haldamise ja juhtimise eest;
- t) „ristlus” – meritsi või siseveeteedel osutatav veoteenus, mida pakutakse eranditult lõbusõiduks või puhkuseks, mida täiendavad majutus ja muud teenused ja mis kestab kauem kui kaks ööbimist laeva pardal;
- u) „meresõidu ohtlik juhtum” – laevahukk, kaadumine, kokkupõrge või laeva madalikulesõit, plahvatus või tulekahju laevas või laeva defekt.

Artikkel 4

Piletid ja mittediskrimineerivad lepingutingimused

1. Vedajad väljastavad reisijale pileti, välja arvatud juhul, kui siseriiklike õigusaktide alusel annavad õiguse veoteenust kasutada muud dokumendid. Pileti võib väljastada elektroonilisel kujul.

2. Ilma et see piiraks sotsiaaltariife, pakutakse vedajate või piletimüüjate poolt kohaldatavaid lepingutingimusi ja tariife avalikkusele, diskrimineerimata lõpptarbijat otseselt või kaudselt tema kodakondsuse alusel või vedaja või piletimüüja asutamiskoha alusel liidus.

Artikkel 5

Muud kohustusi täitvad isikud

1. Kui käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmine on delegeeritud tegelikule vedajale, piletimüüjale või mõnele muule isikule, on kõnealused kohustused delegeerinud vedaja, reisibüroo, reisikorraldaja või terminalioperaator sellegipoolest vastutav kõnealuse kohustusi täitva isiku tegevuse ja tegevuse eest, kes tegutseb oma tööülesannete piires.

2. Lisaks lõikele 1 kohaldatakse selle isiku suhtes, kellele vedaja, reisibüroo, reisikorraldaja või terminalioperaator on kohustuste täitmise delegeerinud, käesoleva määruse, sealhulgas vastutust ja vastuväiteid käsitlevaid sätteid seoses temale usaldatud kohustusega.

Artikkel 6

Kohustustest loobumist käsitlev keeld

Käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi ei saa piirata ega nendest loobuda, eriti veolepingusse märgitava erandi või piirava klausliga.

II PEATÜKK

PUUDEGA JA PIIRATUD LIIKUMISVÕIMEGA ISIKUTE ÕIGUSED

Artikkel 7

Õigus transpordile

1. Vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad ei keeldu puuet või piiratud liikumisvõimet põhjenduseks tuues broneeringu vastuvõtmisest, pileti väljastamisest või muul viisil andmisest ega puudega või piiratud liikumisvõimega isiku pardale lubamisest.

2. Puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute broneeringute ning pileтите eest ei võeta lisatasu.

Artikkel 8

Erandid ja eritingimused

1. Olenemata artikli 7 lõikest 1 võivad vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad keelduda isiku broneeringu vastuvõtmisest, talle pileti väljastamisest või muul viisil andmisest või tema pardale lubamisest tema puuet või piiratud liikumisvõimet põhjenduseks tuues järgmistel juhtudel:

a) et täita rahvusvahelises, liidu või siseriiklikus õiguses sätestatud kohaldatavaid tervisekaitse- ja ohutusnõudeid või pädevate asutuste kehtestatud tervisekaitse- ja ohutusnõudeid;

b) kui reisilaeva ehituse või sadama infrastruktuuri ja seadmete, sealhulgas sadamaterminalide tõttu on puudega või piiratud liikumisvõimega isiku pardaleminek, pardalt mahatulek või vedamine ohutul või praktikas teostataval viisil võimatu.

2. Broneeringu vastuvõtmisest või pileti väljastamisest või muul viisil andmisest keeldumise korral lõikes 1 esitatud põhjustel teevad vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad mõistlikke jõupingutusi, et pakkuda asjaomasele isikule sobivat vedaja osutatavat alternatiivset transpordivõimalust reisijateveoteenuse või ristluse vormis.

3. Kui puudega või piiratud liikumisvõimega isikut, kellel on broneering või pilet ja kes vastab artikli 11 lõikes 2 esitatud nõuetele, ei lubata sellele vaatamata pardale tema puude või piiratud liikumisvõime tõttu, siis antakse kõnealusele isikule ja teda käesoleva artikli lõike 4 alusel saatvale isikule võimalus valida hüvitise ja I lisas sätestatud reisi marsruudi muutmise võimaluse vahel. Õigus valida tagasisõit või muuta reisi marsruuti kehtib kõigi tervisekaitse- ja ohutusnõuete täitmise korral.

4. Samadel tingimustel lõikes 1 sätestatuga võib vedaja, reisibüroo või reisikorraldaja nõuda, et puudega või piiratud liikumisvõimega isikut saadaks teine isik, kes on suuteline osutama puudega või piiratud liikumisvõimega isikule vajalikku abi. Reisijateveoteenuste puhul veetakse sellist saatvat isikut tasuta.

5. Kui vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad tuginevad lõikele 1 või 4, peavad nad viivitamatult teavitama puudega või liikumispuudega isikut selle konkreetsetest põhjustest. Kõnealustest põhjustest teatatakse puudega või piiratud liikumisvõimega isikule hiljemalt viie tööpäeva jooksul pärast kõnealuse isiku teavitamist. Keeldumisel lõike 1 punkti a alusel tuleb esitada viide kohaldatavatele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

Artikkel 9

Juurdepääs ja teave

1. Vedajad ja terminalioperaatorid kehtestavad või koostavad (vajaduse korral oma organisatsioonide abil) koostöös puudega või piiratud liikumisvõimega isikuid esindavate organisatsioonidega puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele mittediskrimineerivad transpordile juurdepääsu tingimused.

2. Vedajad ja terminalioperaatorid teevad lõikes 1 sätestatud juurdepääsutingimused üldsusele füüsiliselt või internetis kättesaadavaks samades keeltes kui tavaliselt kõigile reisijatele avaldatav teave.

3. Reisikorraldajad teevad kättesaadavaks lõikes 1 sätestatud juurdepääsutingimused, mida kohaldatakse nende poolt korraldatavate, müüdavate või müügiks pakutavate reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide juurde kuuluvate reiside suhtes.

4. Vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad tagavad, et puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele on sobivas ja juurdepääsetavas vormis kättesaadav kogu asjakohane teave veotingimuste, reisi ning juurdepääsutingimuste kohta, sealhulgas interneti teel broneerimine ja internetis esitatav teave.

Artikkel 10

Õigus abile sadamates ja laevadel

Artikli 9 lõikes 1 sätestatud juurdepääsutingimuste kohaselt osutavad vedajad ja terminalioperaatorid oma pädevusvaldkondade raames puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele tasuta II ja III lisas täpsustatud abi sadamates, sealhulgas pardaleminekul ja pardalt mahatulekul, ning laevade pardal.

Artikkel 11

Abi andmise tingimused

1. Vedajad ja terminalioperaatorid osutavad oma pädevusvaldkondade raames puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele artiklis 10 sätestatud abi järgmistel tingimustel:

- a) vedajale või terminalioperaatorile on isiku sellisest abivajadusest teatatud hiljemalt kaks tööpäeva enne abi vajamist ning
- b) puudega või piiratud liikumisvõimega isik ilmub sadamasse või artikli 12 lõikes 3 osutatud määratud kohta:
 - i) vedaja poolt kirjalikult määratud ajaks, mis ei ole rohkem kui 60 minutit enne avaldatud pardalemineku aega, või
 - ii) kui pardalemineku aega ei ole määratud, siis hiljemalt 60 minutit enne avaldatud väljumisaega.

2. Lisaks lõikele 1 teavitavad puudega ja piiratud liikumisvõimega isikud vedajat broneeringu tegemise ajal või pileti eelmüügist ostmise ajal oma majutuse või istekohaga seotud erivajadustest või meditsiinitehnika kaasavõtmise vajadusest, eeldusel et kõnealune vajadus on kõnealusel ajal teada.

3. Lõike 1 punkti a ja lõike 2 kohase teabe võib alati esitada reisibüroole või reisikorraldajale, kelle käest pilet osteti. Kui pilet kehtib mitme reisi jaoks, piisab ühest teatest, tingimusel et järgnevate reiside aegade kohta on antud piisavat teavet.

4. Juhul kui abivajadusest ei ole lõike 1 punkti a ja lõike 2 kohaselt teatatud, teevad vedajad ja terminalioperaatorid kõik

mõistlikud jõupingutused, et tagada puudega või piiratud liikumisvõimega isikule abi nii, et ta saaks pardale minna, pardalt maha tulla ja laeval reisida.

5. Kui puudega või piiratud liikumisvõimega isikut saadab tunnustatud abikoer, siis tuleb see koer majutada koos kõnealuse isikuga, tingimusel et vedajale, reisibüroole või reisikorraldajale on sellest teatatud vastavalt tunnustatud abikoerte reisilae-vade pardal vedamise suhtes kohaldatavatele siseriiklikele eeskirjadele, kui need on olemas.

Artikkel 12

Teadete vastuvõtmine ja kohtumiskohtade määramine

1. Vedajad, terminalioperaatorid, reisibürood ja reisikorraldajad võtavad kõik meetmed, mis on vajalikud artikli 11 lõike 1 punkti a ja artikli 11 lõike 2 kohaselt esitatud teadete vastuvõtmiseks. Kõnealust kohustust kohaldatakse nende kõigis müügipunktides, sealhulgas telefoni ja interneti teel toimuva müügi suhtes.

2. Kui reisibürood või reisikorraldajad saavad lõikes 1 osutatud teate, edastavad nad kõnealuse teabe oma tavalise lahtiolekuaja jooksul viivitamatult vedajale või terminalioperaatorile.

3. Vedajad ja terminalioperaatorid määravad sadamaterminalis või väljaspool seda koha, kus puudega ja piiratud liikumisvõimega isikud saavad teatada oma saabumisest ja paluda abi. Kõnealune koht on selgelt märgistatud ning sealt saab kättesaadaval kujul põhilist teavet sadamaterminali ja osutatava abi kohta.

Artikkel 13

Abi kvaliteedistandardid

1. Terminalioperaatorid ja sadamaterminale käitavad või reisijateveoteenuseid osutavad vedajad, kelle eelmise kalendriaasta jooksul äriistel eesmärkidel teostatud vedude kogumaht on suurem kui 100 000, kehtestavad oma pädevusvaldkondade raames ning koostöös puudega ja piiratud liikumisvõimega isikuid esindavate organisatsioonidega II ja III lisas täpsustatud abi kvaliteedistandardid ning määravad vajaduse korral oma organisatsioonide kaudu kindlaks nende standardite täitmiseks vajalikud vahendid.

2. Terminalioperaatorid ja vedajad teevad lõikes 1 sätestatud kvaliteedistandardid kättesaadaval kujul üldsusele füüsiliselt või interneti teel kättesaadavaks samades keeltes kui tavaliselt kõigile reisijatele avaldatav teave.

Artikkel 14

Koolitus ja juhendamine

Ilma et see piiraks meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooni ja koodeksi kohaldamist ning Reini laevaliikluse muudetud konventsiooni ja Doonau laevasõidukonventsiooni kohaselt vastu võetud eeskirjade kohaldamist, kehtestavad vedajad ja vajaduse korral terminalioperaatorid puudega isikute alase koolituse menetlused, sealhulgas juhendamise, ning tagavad, et:

- a) nende töötajad, sealhulgas muude kohustusi täitvate isikute värvatud töötajad, kes osutavad puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele otsest abi, läbivad IV lisa A ja B osas kirjeldatud koolituse või juhendamise, ning
- b) nende töötajad, kes on muul viisil vastutavad piletite broneerimise ja müümise või pardalemineku ja pardalt mahatuleku eest, sealhulgas muude kohustusi täitvate isikute värvatud töötajad, läbivad IV lisa A osas kirjeldatud koolituse või juhendamise.

Artikkel 15

Liikumisabivahendite ja muu erivarustusega seotud hüvitis

1. Vedajad ja terminalioperaatorid vastutavad kahju eest, mis tekib puudega või piiratud liikumisvõimega isiku kasutatava liikumisvahendi või muu erivarustuse kadumisest või kahjustumisest, kui kahju põhjustanud juhtum toimus vedaja või terminalioperaatori süü või hooletuse tõttu. Vedaja süüd või hooletust eeldatakse meresõidu ohtliku juhtumi poolt põhjustatud kahju puhul.
2. Lõikes 1 osutatud hüvitis vastab asjaomase varustuse asendusväärtusele või vajaduse korral parandamiskuludele.
3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata juhul, kui kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 392/2009 reisijate meritsi vedajate vastutuse kohta õnnetusjuhtumite korral⁽¹⁾.
4. Lisaks tehakse kõik jõupingutused varustuse ajutiseks kiireks asendamiseks.

III PEATÜKK

VEDAJATE JA TERMINALIOPERAATORITE KOHUSTUSED REISI KATKEMISE KORRAL

Artikkel 16

Teabe esitamine seoses tühistatud või hilenud väljumistega

1. Reisijateveoteenuse või ristluse tühistamise või väljumise hilinemise korral peab vedaja või vajaduse korral terminalioperaator

teavitama sadamaterminalidest väljuvaid reisijaid olukorrast võimalikult kiiresti ja igal juhul mitte hiljem kui 30 minutit pärast reisi sõiduplaanijärgset väljumsaega ning eeldatast väljumsaega ja saabumisaegast niipea, kui see on teada.

2. Kui reisijad jäävad tühistamise või hilinemise tõttu ühendusveoteenusest maha, teeb vedaja ja vajaduse korral terminalioperaator mõistlikke jõupingutusi, et teavitada asjaomaseid reisijaid muudest ühendusreisidest.

3. Vedaja või vajaduse korral terminalioperaator tagab, et puudega või piiratud liikumisvõimega isikud saavad lõigetes 1 ja 2 nõutud teavet kättesaadaval kujul.

Artikkel 17

Abi seoses tühistatud või hilenud väljumistega

1. Kui vedajal on alust arvata, et reisijateveoteenuse või ristluse väljumine tühistatakse või hilineb sõiduplaanijärgsest väljumsaegast rohkem kui 120 minutit, pakutakse sadamaterminalidest väljuvatele reisijatele tasuta suupisteid, einet või karastusjooke ootamisajale mõistlikult vastavas koguses, kui need on kättesaadavad või neid on võimalik mõistlikul viisil muretseda.
2. Kui väljumise tühistamise või hilinemise tõttu on vajalik üks või mitu ööbimist või kui lisaks reisija kavandatule on vajalik lisaööbimine, pakub vedaja sadamaterminalist väljuvatele reisijatele lisaks lõikes 1 sätestatud suupistetele, einetele või karastusjookidele piisavat tasuta majutust pardal või maal ning transporti sadamaterminali ja majutuskoha ning sealt tagasi, kui see on füüsiliselt võimalik. Vedaja võib seada ühe reisija kohta maal pakutava majutuse kogusumma ülempiiriks, mis ei sisalda transporti sadamaterminalist majutuskoha ja tagasi, 120 eurot.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel osutab vedaja erilist tähelepanu puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute ning neid saatvate isikute vajadustele.

Artikkel 18

Marsruudi muutmine ja hüvitamine seoses tühistatud või hilenud väljumistega

1. Kui vedajal on alust arvata, et reisijateveoteenus tühistatakse või selle sadamaterminalist väljumine hilineb rohkem kui 120 minutit, tuleb reisijatel võimaldada viivitamata valida järgmistest võimalustest vahel:
 - a) võrreldavatel tingimustel marsruudi muutmine lõppsihtkohta jõudmiseks esimesel võimalusel vastavalt veolepingu sätestatule;
 - b) piletihinna hüvitamine ja vajaduse korral tasuta tagasireisiteenus esimesse väljumiskohta esimesel võimalusel vastavalt veolepingu sätestatule.

⁽¹⁾ ELT L 131, 28.5.2009, lk 24.

2. Kui reisijateveoteenus tühistatakse või selle sadamast väljumine hilineb rohkem kui 120 minutit, on reisijatel õigus marsruuti muuta või saada vedajalt piletihinna hüvitist.

3. Lõike 1 punktis b ja lõikes 2 sätestatud hüvitise maksmisel hüvitatakse kogu pileti ostuhind seitsme päeva jooksul kas sularahas, elektroonilise pangaülekandega, pangakorralduse või pangatšekkidenäe arajäänud reisi osa või osade puhul ning juba toimunud reisi osa või osade puhul, kui reis ei oma seoses reisija esialgse reisikavaga enam mõtet.

Artikkel 19

Piletihinna hüvitamine seoses reisi hilinevad saabumisega

1. Kaotamata õigust transpordile võivad reisijad taotleda vedajalt hüvitist reisi lõppsihtkohta hilinevult saabumise eest vastavalt veolepingus sätestatule. Hüvitise miinimummäär on 25 % piletihinna, kui reis hilineb vähemalt:

- a) ühe tunni kuni neljatunnise sõiduplaanijärgse reisi puhul;
- b) kaks tundi rohkem kui neljatunnise sõiduplaanijärgse reisi puhul, kuid mis ei ületa kaheksat tundi;
- c) kolm tundi rohkem kui kaheksatunnise sõiduplaanijärgse reisi puhul, kuid mis ei ületa 24 tundi, või
- d) kuus tundi rohkem kui 24-tunnise sõiduplaanijärgse reisi puhul.

Kui hilinemise aeg ületab kahekordselt punktides a–d märgitud aja, hüvitatakse 50 % piletihinna.

2. Reisikaardi või perioodipiletiga reisijad, kes kogevad selle kehtivuse ajal reisi korduvalt hilinevut saabumisi, võivad taotleda piisavat hüvitist vastavalt vedaja hüvitiste korrale. Selles korras sätestatakse hilinevut saabumise kindlaksmääramise ja hüvitise arvutamise kriteeriumid.

3. Hüvitise arvutamisel võetakse arvesse hind, mille reisija hilinevut reisijateveoteenuse eest tegelikult tasus.

4. Kui veoleping on sõlmitud edasi-tagasi sõidu eest, võetakse reisi edasi- või tagasisuunal hilinevut saabumise korral maks-tava hüvitise arvutamisel arvesse poolt kõnealuse reisijateveote-nuse pakutava transpordi eest makstud hinnast.

5. Hüvitist makstakse ühe kuu jooksul pärast hüvitise taotluse esitamist. Hüvitist võib maksta reisirätkkide ja/või muude teenustega, kui tingimused on paindlikud, eelkõige seoses keh-

tivusaja ja sihtkohaga. Reisija nõudmisel makstakse hüvitist rahas.

6. Piletihinna hüvitist ei või maha arvata tehingukuludid, sealhulgas lõive, telefonikõnede või markide maksumust. Vedajad võivad määrata alammäärad, millest madalamaid hüvi-tussummasid ei maksta. Kõnealune alammäär ei ületa 10 eurot.

Artikkel 20

Erandid

1. Kui väljumisaeg ei ole kindlaks määratud, ei kohaldata artikleid 17, 18 ja 19 lahtise väljumisajaga piletit omavate reisi-jate, välja arvatud reisikaarti või perioodipiletit omavate reisijate suhtes.

2. Artikleid 17 ja 19 ei kohaldata juhul, kui reisijat on enne pileti ostmist reisi tühistamisest või hilinevutest teavitatud või kui väljumine tühistatakse või hilineb reisija süül.

3. Artikli 17 lõiget 2 ei kohaldata, kui tühistamise või hili-nemise põhjuseks on laeva ohutut käitamist takistavad ilmasti-kutingimused.

4. Artiklit 19 ei kohaldata, kui tühistamise või hilinevutise põhjuseks on laeva ohutut käitamist takistavad ilmastikutingi-mused või reisijateveoteenuse osutamist takistavad erakorralised asjaolud, mida ei oleks saanud vältida isegi siis, kui oleks võetud kõik mõistlikud meetmed.

Artikkel 21

Täiendavad nõuded

Käesolev määrus ei takista reisijaid esitamast nõuet liikmesriigi kohtus siseriiklike õigusaktide alusel seoses veoteenuste tühistami-se või hilinevutise tõttu tekkinud kahju hüvitamisega, seal-hulgas direktiivi 90/314/EMÜ alusel.

IV PEATÜKK

ÜLDEESKIRJAD TEABE JA KAEBUSTE KOHTA

Artikkel 22

Reisiteabe saamise õigus

Vedajad ja terminalioperaatorid annavad oma pädevuse piires reisijatele piisavat teavet kogu nende reisi vältel kättesaadaval kujul ja samades keeltes kui tavaliselt kõigile reisijatele avaldatav teave. Seejuures pööratakse erilist tähelepanu puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute vajadustele.

*Artikkel 23***Teave reisijate õiguste kohta**

1. Vedajad ja terminalioperaatorid tagavad oma pädevuse piires, et käesolevas määruses sätestatud reisijate õigusi käsitlev teave on laevade pardal ja sadamaterminalides avalikult kättesaadav. Kõnealust teavet antakse kättesaadaval kujul ja samades keeltes kui tavaliselt kõigile reisijatele avaldatav teave. Kõnealust teavet andes pööratakse erilist tähelepanu puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute vajadustele.

2. Lõikes 1 osutatud teavitamismõõde täitmiseks võivad vedajad ja terminalioperaatorid kasutada komisjoni poolt kõigis Euroopa Liidu institutsioonide ametlikes keeltes koostatud ja neile kättesaadavaks tehtud kokkuvõtet käesoleva määruse sätestest.

3. Vedajad ja terminalioperaatorid teavitavad reisijaid sobival viisil laevade pardal ja sadamaterminalides liikmesriigi poolt artikli 25 lõike 1 kohaselt määratud täitevasutuse kontaktandmetest.

*Artikkel 24***Kaebused**

1. Vedajad kehtestavad või omavad mehhanismi, et käsitleda kaebusi seoses käesoleva määrusega hõlmatud õiguste ja kohustustega.

2. Kui käesoleva määrusega hõlmatud reisija soovib esitada vedajale kaebust, esitab ta selle kahe kuu jooksul alates kuupäevast, mil teenust osutati või oleks tulnud osutada. Ühe kuu jooksul alates kaebuse saamisest teavitab vedaja reisijat sellest, kas tema kaebus on põhjendatud, tagasi lükatud või on veel käsitlemisel. Lõplik vastus tuleb anda siiski hiljemalt kolme kuu jooksul pärast kaebuse saamist.

V PEATÜKK

JÕUSTAMINE JA RIIKLIKUD TÄITEVASUTUSED*Artikkel 25***Riiklikud täitevasutused**

1. Iga liikmesriik määrab uue või olemasoleva asutuse või asutused vastutama käesoleva määruse jõustamise eest seoses tema territooriumil asuvatest sadamatest lähtuvate reisijateveoteenuste ja ristlustega ja seoses kolmandatest riikidest sellistesse sadamatesse saabuvate reisijateveoteenustega. Iga asutus võtab käesoleva määruse täitmise tagamiseks vajalikud meetmed.

Iga asutus on oma organisatsiooni, rahastamisotsuste, juriidilise struktuuri ja otsuste tegemise poolest vedajatest, reisikorraldajatest ja terminalioperaatoritest sõltumatu.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni käesoleva artikli kohaselt määratud asutusest või asutustest.

3. Iga reisija võib kooskõlas siseriiklike õigusaktidega esitada kaebuse käesoleva määruse väidetava rikkumise kohta igale lõike 1 kohaselt määratud pädevale asutusele või muule liikmesriigi määratud pädevale asutusele.

Liikmesriik võib otsustada, et:

a) reisija esitab käesoleva määrusega hõlmatud kaebuse kõigepealt vedajale ja/või

b) riiklik täitevasutus või liikmesriigi määratud muu pädev asutus tegutseb edasikaebusi käsitleva asutusena kaebuste puhul, mida ei ole artikli 24 kohaselt lahendatud.

4. Liikmesriigid, kes on otsustanud teha artikli 2 lõike 4 kohaselt teatavate teenuste suhtes erandi, tagavad samaväärse mehhanismi olemasolu reisijate õiguste täitmise tagamiseks.

*Artikkel 26***Jõustamise aruanne**

1. juunil ... (*) ning seejärel iga kahe aasta tagant avaldavad artikli 25 alusel määratud täitevasutused oma kahe eelneva kalendriaasta tegevuse kohta aruande, mis sisaldab eelkõige käesoleva määruse sätete rakendamiseks võetud meetmete kirjeldust, kohaldatud karistuste üksikasju ning statistikat kaebuste ja kohaldatud karistuste kohta.

*Artikkel 27***Täitevasutuste koostöö**

Artikli 25 lõikes 1 osutatud riiklikud täitevasutused vahetavad vajaduse korral teavet oma töö ja otsustuspõhimõtete ning -tavade kohta. Selle ülesande täitmisel toetab neid komisjon.

*Artikkel 28***Karistused**

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad käesoleva määruse sätete rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist eeskirjadest ja meetmetest komisjonile hiljemalt ... (**) ning annavad viivitamata teada nende edaspidistest muudatustest.

(*) Palun sisestada kuupäevaks kaks aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva.

(**) Käesoleva määruse kohaldamise kuupäev.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 29***Aruanne**

Komisjon esitab hiljemalt ... (*) Euroopa Parlamendile ja nõukogu aruande käesoleva määruse toimimise ja mõju kohta. Vajaduse korral lisatakse aruandele õigusakti ettepanekud käesoleva määruse sätete üksikasjalikumaks rakendamiseks või määruse muutmiseks.

*Artikkel 30***Määruse (EÜ) nr 2006/2004 muutmine**

Määruse (EÜ) nr 2006/2004 lisasse lisatakse järgmine punkt:

„19. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../2009, mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi (*).

(*) ELT ...”

*Artikkel 31***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates ... (**).

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

...

Nõukogu nimel
eesistuja

...

(*) Kolm aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva.

(**) 36 kuud pärast käesoleva määruse avaldamist.

*I LISA***Puudega või piiratud liikumisvõimega isiku õigus saada hüvitist või muuta reisi marsruuti vastavalt artiklile 8**

1. Käesolevale lisale osutamisel pakutakse puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele võimalust valida järgmiste võimaluste vahel:
 - a) — kogu pileti ostuhinna hüvitamine seitsme päeva jooksul kas sularahas, elektroonilise pangaülekandega, pangakorralduse või pangatšekkidena ärajäänud reisi osa või osade puhul ning toimunud reisi osa või osade puhul, kui reis ei oma seoses reisija esialgse reisikavaga enam mõtet, ning vajadusel lisaks ka
 - esimesel võimalusel toimuv tagasireisiteenus esimesse väljumiskohta või
 - b) võrreldavatel tingimustel marsruudi muutmine lõppsihtkohta jõudmiseks esimesel võimalusel vastavalt veolepingus sätestatule või
 - c) võrreldavatel tingimustel marsruudi muutmine veolepingus sätestatud lõppsihtkohta jõudmiseks reisijale sobival hilisemal kuupäeval, olenevalt pileтите kättesaadavusest.
 2. Punkti 1 alapunkti a kohaldatakse ka reisijate suhtes, kelle reisid on osa paketist, välja arvatud õigus saada hüvitist, kui selline õigus tuleneb direktiivist 90/314/EMÜ.
 3. Kui linna või piirkonda teenindab mitu sadamat ja vedaja pakub reisijale reisi mõnda teise sadamasse kui see, millega broneering on seotud, kannab vedaja reisija sõidukulud kõnealusest teisest sadamast broneeringus märgitud sadamasse või kokkuleppel reisijaga mõnda muusse lähedalasuvasse sihtkohta.
-

II LISA

Sadamates, sealhulgas pardaleminekul ja pardalt mahatulekul osutatav abi vastavalt artiklitele 10 ja 13

1. Abi ja kord, mis on vajalik selleks, et võimaldada puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutel:
 - teatada oma saabumisest sadamaterminali ja edastada taotlus abi saamiseks;
 - liikuda sisenemiskohast registreerimisletini (kui see on olemas) või laevani;
 - vajadusel ennast ja pagasit registreerida;
 - liikuda registreerimisleti (kui see on olemas) juurest laevani, läbides väljarände- ja turvakontrolli;
 - minna laeva pardale, vajaduse korral lifti, ratastooli või muu vajalikku abi kasutades;
 - liikuda laeva ukse juurest oma kohale;
 - paigutada laeval pagas hoiukohta ja see sealt kätte saada;
 - liikuda oma kohalt laeva ukse juurde;
 - tulla laeva pardalt maha, vajaduse korral lifti, ratastooli või muu vajalikku abi kasutades;
 - saada (vajaduse korral) kätte pagas ja läbida sisserände- ja tollikontroll;
 - liikuda pagasisaalist või pardalt mahatuleku kohast määratud väljumiskohta;
 - minna vajaduse korral tualettruumi (kui see on olemas).
 2. Kui puudega või piiratud liikumisvõimega isikut abistab saatja, peab viimasele andma vajadusel võimaluse osutada vajalikku abi sadamas ning pardaleminekul ja pardalt mahatulekul.
 3. Vajalike liikumisabivahendite, sealhulgas näiteks elektriliste ratastoolide käitlemine.
 4. Kahjustatud või kaotsiläinud liikumisabivahendite ajutine asendamine, kuid mitte tingimata identsetega.
 5. Vajaduse korral tunnustatud abikoorte maapealne teenindamine.
 6. Pardaleminekuks ja pardalt mahatulekuks vajaliku teabe edastamine kättesaadaval kujul.
-

*III LISA***Laevalde pardal osutatav abi vastavalt artiklitele 10 ja 13**

1. Vastavalt siseriiklikele eeskirjadele tunnustatud abikoerte vedamine laeva pardal.
 2. Puudega või piiratud liikumisvõimega isikutele vajaliku meditsiinitehnika ja liikumisabivahendite, sealhulgas elektriliste ratastoolide vedamine.
 3. Reisi puudutava vajaliku teabe edastamine kättesaadaval kujul.
 4. Taotluse korral ja ohutuseeskirju järgides ning vabade kohtade olemasolul kõikide mõistlike jõupingutuste tegemine istekohtade korraldamiseks puudega või piiratud liikumisvõimega isikute vajadusi arvestades.
 5. Vajadusel abistamine tualettruumi (kui see on olemas) minekul.
 6. Kui puudega või piiratud liikumisvõimega isikut abistab saatja, teeb vedaja kõik mõistlikud jõupingutused selleks, et anda sellisele isikule istekoht või kajut puudega või piiratud liikumisvõimega isiku kõrval.
-

IV LISA

Puudega isikute alane koolitus, sealhulgas juhendamine vastavalt artiklile 14**A. Puuetega seotud teadlikkuse tõstmise koolitus, sealhulgas juhendamine**

Puuetega seotud teadlikkuse tõstmise koolitus, sealhulgas juhendamine hõlmab järgmist:

- füüsilise, sensoorse (kuulmine ja nägemine), varjatud või vaimupuudega reisijate alane teadlikkus ja asjakohane suhtumine kõnealustesse reisijatesse, kaasa arvatud see, kuidas teha vahet selliste isikute erinevatel võimetest, kelle liikuvus, suunataju või suhtlemisvõime võib olla vähenenud;
- puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute ees seisvad takistused, sealhulgas suhtumise ning keskkonnaga seotud / füüsilised ja organisatsioonilised takistused;
- tunnustatud abikoerad, sealhulgas abikoerte ülesanded ja vajadused;
- ootamatute olukordade lahendamine;
- suhtlemisoskus ning viisid kuulmis-, nägemis-, kõne- ja vaimupuudega inimestega suhtlemiseks;
- üldine teadlikkus IMO suunistest seoses soovitusena reisilaevade projekti ja käitamise kohta eakate ja puuetega isikute vajadustele vastamiseks.

B. Puudega isikute abistamise koolitus, sealhulgas juhendamine

Puudega isikute abistamise koolitus, sealhulgas juhendamine hõlmab järgmist:

- ratastooli kasutavate isikute abistamine ratastooli istumisel ja sealt välja saamisel;
 - tunnustatud abikoeraga reisivate puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute abistamise oskused, sealhulgas abikoerade ülesanded ja vajadused;
 - nägemispuudega reisijate saatmiseks ning tunnustatud abikoertega tegelemiseks ja nende transportimiseks vajalikud võtted;
 - arusaamine sellest, millist liiki seadmetega saab puudega ja piiratud liikumisvõimega isikuid abistada, ja teadmised selliste seadmete hoolika käitlemise kohta;
 - pardaleminekul ja pardalt mahatulekul kasutatavate abivahendite kasutamine ning teadmised pardalemineku ja pardalt mahatuleku asjakohasest abistamiskorrast, mis kaitseb puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute ohutust ja väärikust;
 - arusaamine usaldusväärse ja professionaalse abi vajalikkusest. Samuti teadlikkus sellest, et teatavad puudega ja piiratud liikumisvõimega isikud võivad abist sõltuvuse tõttu end reisi ajal haavatavana tunda;
 - teadmised esmaabist.
-

NÕUKOGU PÕHJENDUSED

I. SISSEJUHATUS

Komisjon esitas 4. detsembril 2008 ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta. ⁽¹⁾

Euroopa Parlament võttis oma arvamuse vastu esimesel lugemisel 23. aprillil 2009. ⁽²⁾

Nõukogu saavutas 9. oktoobril 2009 määruse eelnõu suhtes poliitilise kokkuleppe. Pärast õiguskeelelist viimistlemist võttis nõukogu oma seisukoha vastu esimesel lugemisel 11. märtsil 2010. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 294 sätestatud seadusandliku tavamenetluse kohaselt.

Töö käigus võttis nõukogu arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust. Regioonide Komitee keeldus arvamuse esitamisest.

II. ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

1. Üldine taust

Meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek on osa ELi üldisest eesmärgist suurendada reisijate õigusi, eelkõige puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute õigusi. Samalaadsed õigusaktid on juba vastu võetud lennureisijate ⁽³⁾ ja rongireisijate ⁽⁴⁾ jaoks. Ettepanek sisaldab ühelt poolt sätteid mittediskrimineeriva juurdepääsu ning puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute abistamise kohta ning teiselt poolt sätteid kõigi reisijakategooriate õiguse kohta saada abi, teavet ja võimalikku hüvitist reisi hilineamise või tühistamise korral.

Kuigi nõukogu nõustub komisjoniga ettepaneku eesmärgi osas, sisaldab nõukogu lähenemisviisi olulisi muudatusi võrreldes algse ettepanekuga. Mitmed kavandatud sätted olid vastuvõetamatud, sest nendega oleks kehtestatud liiga suur halduskoormus ja sellest tulenevad kulud vedajatele ja riiklikele ametiasutustele, ilma et see oleks toonud reisijatele lisaväärtust, mis oleks nimetatud ebamugavused üles kaalunud. Mitmed muud sätted sõnastati ümber, et muuta määrust lihtsamaks ja täpsemaks.

Sellise lähenemisviisi tulemusena muudetakse nõukogu esimese lugemise seisukohaga komisjoni algset ettepanekut suures ulatuses, sõnastades selle ümber ja jättes mitmed sätted tekstist välja. See tähendab, et nõukogu jättis arvestamata kõik Euroopa Parlamendi esimesel lugemisel esitatud arvamuses sisalduvad muudatusettepanekud, mis olid seotud välja jäetud sätetega.

2. Peamised poliitilised küsimused

i) Kohaldamisala

Geograafiline ulatus

Komisjoni ettepaneku kohaselt tuleks määrust kohaldada reisijateveeteenuste ja ristluste suhtes liikmesriikide sadamate vahel või liikmesriikide sadamates.

⁽¹⁾ Dok 11990/08.

⁽²⁾ A6-0209/2009.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrus, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilineamise eest antava hüvitise ja abi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 295/91 (ELT L 46, 17.2.2004, lk 1) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2006 puudega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul (ELT L 204, 26.7.2006, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta (ELT L 315, 3.12.2007, lk 14).

Nõukogu leiab, et komisjoni ettepanek vajab selles osas täpsustamist, et vältida konkurentsimoounutusi ELi siseste ja ELi väliste reisijateveoteenuste vahel. Nõukogu esimese lugemise seisukohas on kõnealuseid sätteid seetõttu täpsustatud. Eristatakse ühelt poolt reisijateveoteenuseid, mille puhul pardalmineku sadam asub liikmesriigi territooriumil, ja teiselt poolt reisijateveoteenuseid, mille puhul pardalmineku sadam asub väljaspool liikmesriigi territooriumi, kuid pardalt mahatuleku sadam asub liikmesriigi territooriumil. Viimati nimetatud juhul kohaldatakse määrust vaid siis, kui teenust osutab ELi vedaja. Kuid mõistet „ELi vedaja” tuleks tõlgendada võimalikult laialt, et see hõlmaks enamikku reisijateveoteenustest ELi sadamate ja EList väljaspool asuvate sadamate vahel. Ristluse puhul kohaldatakse määrust vaid sellistele ristlustele, mille puhul pardalmineku sadam asub liikmesriigi territooriumil.

Lisaks võtab nõukogu kasutusele mõiste „liikmesriigi territoorium”.

Kohaldamisala erandid

Komisjoni algne ettepanek hõlmas põhimõtteliselt kõiki reisijateveoteenuseid, olenemata reisijate arvust, vahemaast, reisi eesmärgist jne. Komisjon nägi liikmesriikidele ette vaid võimaluse teha erand avaliku teenindamise lepingutega hõlmatud teenuste suhtes.

Nõukogu peab oluliseks nimetatud sätete kohandamist tegelike võimaluste ja vajadustega. Seetõttu lisab nõukogu mõningad erandid, mille suhtes määruse sätteid ei kohaldata. Nõukogu otsustas jätta kohaldamisalast välja reisijad, kes reisivad laevadega, mis on ette nähtud kuni 36 reisija vedamiseks, mille meeskonda ei kuulu rohkem kui kolm liiget, või kui üldise reisijateveoteenuse puhul on vahemaa ühes suunas väiksem kui 500 meetrit. Samuti on kohaldamisalast välja jäetud ekskursioonid ja lõbureisid, välja arvatud ristlused.

Lisaks sellele võivad liikmesriigid kahe aasta jooksul alates määruse kohaldamisest teha erandi alla 300-tonnise kogumahtuvusega meresõidulaevade suhtes, mida käitatakse riigisisestel vedudel. Kui liikmesriik otsustab teha erandeid, peab ta siiski tagama, et reisijate õigused on piisavalt kaitstud siseriiklike õigusaktidega. Liikmesriigid võivad teha erandi ka avaliku teenindamise kohustuste, avaliku teenindamise lepingute või integreeritud teenustega hõlmatud reisijateveoteenuste suhtes, tingimusel et reisijate õigused on piisavalt tagatud siseriiklike õigusaktidega.

Euroopa Parlament järgis põhimõtteliselt komisjoni lähenemisviisi, kuid lisas võimaluse, mille kohaselt liikmesriigid võivad teha erandi linna- või linnalähiliinide suhtes (muudatusettepanek 10). Nõukogu ei võtnud nimetatud muudatusettepanekut arvesse, kuid nõukogu pakutud erandid tähendavad, et tegelikult jäävad paljud sedalaadi teenused määruse kohaldamisalast välja.

ii) Puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute õigused

Nõukogu toetab igati komisjoni eesmärki tagada puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele mittediskrimineeriv juurdepääs meritsi ja siseveeteedel osutatavatele reisijateveoteenustele. Teatavat lihtsustamist ja täpsustamist kõrvale jättes järgib nõukogu seetõttu hoolikalt komisjoni ettepanekut.

Veoteenuse kasutamise õiguse puhul tehtavate erandite osas tegi komisjon ettepaneku, et puudega isiku vedamisest võib keelduda ohutusnõuete või reisilaeva konstruktsiooni tõttu. Nõukogu lisas sellele tervisenõuded, et võtta arvesse juhtumeid, kus reisija meditsiinilise seisundi tõttu ei ole võimalik tagada tema ohutut vedamist.

Euroopa Parlament tegi sellega seoses ettepaneku jätta välja kõik viited ohutusnõuetele (muudatusettepanekud 1, 26 ja 29) ning lisada viide vedamisele ohutul, väärikal ja praktikas teostataval viisil (muudatusettepanek 27). Viimasena nimetatud muudatusettepaneku lisas nõukogu oma esimese lugemise seisukohta (välja arvatud sõna „väärikas”). Nõukogu leiab, et keegi peale puudega või piiratud liikumisvõimega isiku ei saa otsustada, milline on väärikas vedamisviis, ning et sellist otsust ei peaks tegema vedaja.

Algse ettepaneku kohaselt saaks vedaja nõuda, et puudega või piiratud liikumisvõimega isikut saadaks teine isik, kes on võimeline teda abistama. Kui vedaja esitab reisijateveoteenuse puhul sellise nõude, siis tuleb nõukogu esimese lugemise seisukoha kohaselt võimaldada saatjale tasuta sõit.

Puudega või piiratud liikumisvõimega isiku abistamine toimub tingimusel, et asjaomane isik teatab abi vajamisest vedajale või terminalioperaatorile vähemalt kaks tööpäeva ette (komisjoni ettepanekus 48 tundi) ning saabub sadamasse või määratud kohta vähemalt 60 minutit enne pardalimineku või väljumisaega. Lisaks peaks reisija, kellel on erivajadused seoses majutuse või istekohta või meditsiinitehnika kaasavõtmisega, teavitama vedajat sellistest vajadustest broneeringu tegemise ajal, kui vajadus on sellel ajal teada. See nõukogu lisatud täiendav nõue võimaldab vedajal kõnealuseid erivajadusi arvestada ja osutada asjaomasele isikule parimat võimalikku teenust.

Mitu Euroopa Parlamendi muudatusettepanekut käsitlesid teabe andmist puudega või piiratud liikumisvõimega isikutele kättesaadaval kujul. Nõukogu võttis neid muudatusettepanekuid arvesse. Sama kehtib parlamendi muudatusettepanekute kohta, mis puudutavad „abilooma” asendamist „abikoeraga”.

iii) *Vedajate ja terminalioperaatorite kohustused reisi katkemise korral*

Komisjoni ettepanekus oli reisijateveoteenuse või ristluse hilinemise ja teatavatel puhkudel tühistamise korral kõigile reisijatele ette nähtud õigus saada teavet, abi (sealhulgas eined, karastusjoogid ja võimaluse korral hotellimajutus), muuta reisi marsruuti ja saada piletihinna hüvitist. Kuid piletihinna hüvitist ei maksta, kui hilinemine või tühistamine oli tingitud erakorralistest asjaoludest, mis takistasid veoteenuse osutamist.

Nõukogu nõustub põhimõttega, et vedajad ja terminalioperaatorid peaksid reisijate eest hoolitsema, ning laiendab seda põhimõtet kõikidele tühistamistele. Teatavatel juhtudel ei ole siiski võimalik või mõistlik anda näiteks teavet hilinemise kohta mehitamata sadamas. Nõukogu esimese lugemise seisukohas on seetõttu kasutusele võetud sadamaterminali mõiste, mis tähendab mehitatud terminali sadamas, kus on teatavad rajatised (näiteks reisijate registreerimise ja piletimüügi-letid või salongid) ja töötajad. Vedajate ja terminalioperaatorite teatavaid kohustusi kohaldatakse vaid reisijatele, kes väljuvad sellistest sadamaterminalidest. See kehtib teavitamise ja abi ning teataval määral ka marsruudi muutmise ja hüvitise kohta.

Teine nõukogu esimese lugemise seisukoha aluseks olev kaalutlus on meresõiduohutus. Vältimaks seda, et vedajad saadaksid majanduslikel põhjustel laeva merele ilmastikutingimustes, mis ohustab laeva turvalist juhtimist, või kasutaksid ilmastikuoludele mittevastavat kiirust, on lisatud erand majutuse või piletihinna hüvitamise kohustusest sellistel puhkudel. Lisaks on halbade ilmastikuolude ja erakorraliste asjaolude mõistet selgitatud mitteammendaval viisil kahes põhjenduses. Abi ja hüvitise saamise täiendavad erandid on lisatud puhuks, kui reisijat teavitatakse reisi tühistamisest või hilinemisest enne pileti ostmist või kui tühistamise või hilinemise põhjustab reisija. Samuti on vedajale antud võimalus seada majutuse maksumuse ülempiiriks 120 eurot ja kehtestada alampiir, mille puhul hüvitist ei maksta (piletid hinnaga 10 eurot või vähem).

Euroopa Parlament oli soovitanud erandeid vääramatut jõu korral (muudatusettepanekud 23 ja 60) või juhul, kui tühistamisest või hilinemisest teatatakse ette (muudatusettepanek 59). Nõukogu võttis nimetatud muudatusettepanekute mõtet arvesse. Lisaks tegi parlament ettepaneku piirata majutuse maksumust kahekordse piletihinnaga (muudatusettepanek 53). Nõukogu peab seda reisijatele ja teatavatel juhtudel vedajatele liiga ebasoodsaks ning leiab, et nii reisijate kui ka vedajate jaoks on mõistlikum 120 eurone ülempiir.

iv) *Kaebuste käsitlemine ja riiklikud täitevasutused*

Komisjoni ettepanek sisaldas üksikasjalikke eeskirju vedajatele kaebuste käsitlemise kohta, eelkõige kaugeleulatuvate õiguslike tagajärgede kohta kaebustele vastamata jätmise korral ning riiklike täitevasutuste määramise ja nende ülesannete kohta.

Nõustudes küll põhimõtteliselt ettepanekus sisalduvaga, eelkõige sellega, et vedajad peaksid tarbijate kaebustele vastama, muudab nõukogu süsteemi paindlikumaks, et vältida ettenägematuid tagajärgi liikmesriikide õigussüsteemile või haldusstruktuurile.

Euroopa Parlament tegi ettepaneku, et iga liikmesriik peaks määrama vaid ühe riikliku täitevasutuse (muudatusettepanekud 5, 6, 66, 67 ja 68) ning et liikmesriigid, mitte vedajad, peaksid looma sõltumatu kaebuste käsitlemise mehhanismi (muudatusettepanek 65). Kuid eespool selgitatud paindlikkuse tõttu ei pea nõukogu liikmesriikide tegevusvabaduse sellist piiramist asjakohaseks. Lisaks tegi parlament ettepaneku, et riiklikud täitevasutused peaksid olema kommertshuvidest sõltumatud (muudatusettepanek 66). Nõukogu esimese lugemise seisukohas täpsustatakse, et nimetatud asutused peaksid olema sõltumatud vedajatest, reisikorraldajatest ja terminalioperaatoritest.

v) *Määruse kohaldamise alguskuupäev*

Komisjon tegi ettepaneku, et määrust tervikuna hakataks kohaldama kaks aastat pärast selle avaldamist, kuid teatavaid sätteid hakataks kohaldama juba üks aasta pärast avaldamist.

Nõukogu esimese lugemise seisukohas nähakse ette, et kogu määruse kohaldamine algab kolm aastat pärast selle avaldamist.

3. Muud poliitilised küsimused

Nõukogu otsustas lihtsustada määruse pealkirja.

Nõukogu otsustas täpsustada sätteid, milles käsitletakse teatavate määrusest tulenevate kohustuste alltöövõttu, lisades üldise artikli muude osapoolte kohta.

Nõukogu otsustas välja jätta nõude, et vedajad peaksid eraldi raamatupidamisarvestust kulude kohta, mis on seotud puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele abi osutamisega, et vältida tarbetut halduskoormust eelkõige väiksemate vedajate puhul. Samuti otsustas nõukogu piirata kohustust kehtestada sellise abi kvaliteedinõuded suuremate vedajate ja terminalioperaatoritega ning piirata puudega seotud koolituse ja juhendamise nõuet nende töötajakategooriatega, kes seda tegelikult vajavad.

4. Muud Euroopa Parlamendi vastuvõetud muudatusettepanekud

Ülejäänud muudatusettepanekud, mida nõukogu esimese lugemise seisukohas ei ole arvestatud, puudutavad järgmisi küsimusi:

- puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute vajaduste arvessevõtmine iga kord, kui toimub sadamate, terminalide ja reisilaevade projekteerimine ning uuendustööd, ilma täpsustuseta „vajaduse korral” (muudatusettepanek 2);
- puudega või piiratud liikumisvõimega isikute pardaleminekut reguleerivad sätted ei piira reisijate pardalemineku suhtes kohaldatavate üldsätete kohaldamist (muudatusettepanek 3);
- üleskutse komisjonile esitada selged eeskirjad reisijate õiguste kohta maalt mere- või siseveetranspordile ülemineku punktides (muudatusettepanek 7);
- horisontaalne, kõiki transpordivahendeid hõlmav õigusloomealane lähenemisviis reisijate õigusi käsitlevate tulevaste õigusloomega seotud ettepanekute puhul (muudatusettepanek 8);

- psühhosotsiaalse puude lisamine puudega või piiratud liikumisvõimega isiku mõistesse (muudatusettepanek 11);
- muudatused mõistetes „veoleping” (muudatusettepanek 14) ja „piletimüüja” (muudatusettepanek 15);
- lisatud mõisted „kättesaadaval kujul” (muudatusettepanek 18), „reisija” (muudatusettepanek 19), „saabumine” (muudatusettepanek 20), „väljumine” (muudatusettepanek 21), „piletihind” (muudatusettepanek 22) ja „vääramatu jõud” (muudatusettepanek 23);
- puudega või piiratud liikumisvõimega isikute veo suhtes kohaldatavad juurdepääsu eeskirjad, mis tuleks kehtestada riiklike täitevasutuste järelevalve all, ja mida tuleks kohaldada ka saatvate isikute suhtes, ning juurdepääs paigaldatud abivahenditele (muudatusettepanek 31);
- puudega või piiratud liikumisvõimega isikutele antav kirjalik kinnitus abi osutamise kohta (muudatusettepanek 34);
- abi kohandamine puudega või piiratud liikumisvõimega isiku individuaalsetele vajadustele (muudatusettepanek 35);
- sadama käitaja ülesanne tagada puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele juurdepääs sadamale (muudatusettepanek 37);
- võimalus, et abi osutaja ja reisija lepivad kokku lühema abivajadusest etteteatamise tähtaja (muudatusettepanek 38);
- vajadus tagada, et reisija saab kinnituse, et abivajadusest on teavitatud (muudatusettepanek 39);
- vedaja kohustus asendada reisi ajal kahjustada saanud liikumisabivahend asjaomase reisija vajadustele vastava abivahendiga (muudatusettepanek 50);
- hilineamise korral tuleks reisijale pakkuda piletihinna hüvitamist vaid juhul, kui ta otsustab vedajaga mitte reisida (muudatusettepanek 54);
- käesoleva määruse alusel antud hüvitise võib täiendavast hüvitisest maha arvata (muudatusettepanek 61);
- määruse sätete rikkumise puhul kohaldatavad karistused, mille hulka võib kuuluda asjaomasele isikule hüvitise maksmine (muudatusettepanek 70);
- määruse lisasid käsitlevad muudatusettepanekud 71, 72 ja 75.

III. JÄRELDUS

Nõukogu on oma esimese lugemise seisukoha kehtestamisel võtnud täiel määral arvesse komisjoni ettepanekut ja Euroopa Parlamendi esimese lugemise arvamust. Euroopa Parlamendi muudatusettepanekute osas on nõukogu arvamusel, et nõukogu esimese lugemise seisukohas sisaldub kas põhimõtteliselt, osaliselt või täielikult oluline osa Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutest.
